

I. Indledning.

FNs 17. plenarforsamling.

*Af Danmarks faste repræsentant ved FN,
ambassadør Aage Hesselund Jensen*

I sammenligning med de to foregående samlinger fik 17. plenarforsamling et roligt, og hvad de ydre rammer angår, programmæssigt forløb. Gennem det enstemmige valg af generalsekretær for de kommende fire år uden svækkelse af generalsekretærembedet bidrog samlingen til en konsolidering af De Forenede Nationers organisation, selv om Sovjetunionen i princippet har opretholdt sit ønske om at opdele sekretariatet efter „Trojka-systemet“.

Til en vis grad må samlingens rolige forløb vel nok tilskrives, at plenarforsamlingen ikke fik forelagt de to alvorligste kriser, som efteråret 1962 bragte, nemlig Cuba-krisen og den indisk-kinesiske konflikt. Heller ikke Congo-problemet som sådant kom for plenarforsamlingen, og væsentlige kontroversielle spørgsmål på dagsordenen, som f. eks. De Forenede Nationers hele finansielle situation kom ikke til realitetsbehandling.

Også med hensyn til de stående politiske hovedspørgsmål: atomprøvestop og nedrustning blev plenarforsamlingens behandling hovedsagelig af sekundær karakter i erkendelse af, at hovedvægten måtte ligge på forhandlingerne i 18-magtskomiteen i Geneve, hvortil da også begge spørgsmål blev henvist af plenarforsamlingen.

I modsætning til, hvad der f. eks. gjaldt Suez-krisen i 1956, kom *Cuba-krisen* som nævnt ikke til behandling i plenarforsamlingen. Krisen bragtes for sikkerhedsrådet, men dens afvikling fandt sted gennem dialogen mellem Washington og Moskva. Selv om behandlingen i sikkerhedsrådet således ikke direkte førte til resultat, er der ingen tvivl om, at rådets forhandlinger — såvel som eksistensen af FN overhovedet som et permanent forum for kontakt og meningsudveksling — i den givne situation var til stor nytte, og at navnlig generalsekretær U Thants mæglingsindsats kom til at yde

et værdifuldt bidrag til krisens løsning ad fredelig vej.

Den *indisk-kinesiske konflikt* blev overhovedet ikke forelagt FN. Indien fremsatte ikke noget ønske herom, og i behandlingen af spørgsmålet om Kinas representation i FN fastholdt Indien sit principielle standpunkt, at Peking-regeringen burde repræsentere Kina. Det var imidlertid mærkbart, at choket efter det kinesiske angreb på Indien prægede de indiske repræsentanter og medførte en stærkere dragning hen i mod vestlige synspunkter bl. a. i nedrustningsspørgsmålet. Konflikten gjorde også stærkt indtryk på andre afro-asiatiske delegationer under samlingen, og den kinesiske militæraktion har sikkert ligesom afsløringen af de sovjetiske våben på Cuba — så sandt som gerninger taler stærkere end ord — virket i retning af en lidt mere realistisk indstilling hos adskillige delegationer.

I spørgsmålet om *Kinas representation* kom Peking-regeringen ikke nærmere til sædet i FN. Debatten var præget af den indisk-kinesiske konflikt. Det sovjetiske forslag om at udelukke Nationalist-Kina fra alle FN's organer og indbyde Peking til at tage Kinas plads nåede heller ikke denne gang simpelt flertal. I forhold til det foregående års stemmetal var ja-stemmerne øget med 5, men nej-stemmerne med 8. Blandt ja-stemmerne var som tidligere Danmark, Finland, Norge og Sverige og bl. a. Storbritannien og som nævnt Indien, der trods skarpe indlæg imod Peking-regeringen ønskede denne ind under „FN's disciplin“.

Valg af præsident og generalkomité samt *valgene* til sikkerhedsrådet og det økonomiske og sociale råd (ECOSOC) løstes under 17. plenarforsamling uden større friktion. Valgene til sikkerhedsrådet, der i de senere år gang på gang havde voldt store vanskeligheder og langvarige resultatløse afstemninger, blev under 17. samling afgjort forholdsvis hurtigt. Norge indvalgte i sikkerhedsrådet i første valgrunde. Østrig afløste Danmark i det økonomiske og sociale råd,